

INSTITUTTETS UTDANNING

MED STUDIEPLANER FOR SEMINARENE

1. MÅLSETNING	s 2
2. HVA UTDANNINGEN OMFATTER	s 3
3. OPPTAKSKRAV	s 4
4. STUDIEPLANER FOR SEMINARENE	s 5
4.1 Innføringsseminar	s 6
4.2 Videregående seminar	s 9
4.3 Spedbarnsobservasjonsseminar	s 12
5. EVALUERING AV SEMINARENE	s 14
6. VEILEDNING	s 15
7. PASIENTBEHANDLING	s 16
8. LÆREBEHANDLING	s 16

1. MÅLSETTING MED UTDANNINGEN

Institutt for barne- og ungdomspsykoterapi tilbyr en 5-årig utdanning i psykoanalytisk psykoterapi med barn og ungdom. Utdanningen har en internasjonal standard og er tilpasset kravene i The European Federation for Psychoanalytic Psychotherapy in Public Sector, Child and Adolescent section (EFPP). EFPP har 23 medlemsland i Europa.

Instituttets målsetting er å bidra til utdanningen av spesialister i psykisk helsevern, primært leger og psykologer. Målsetningen er å kunne tilby seminarer i landets ulike regioner.

Faglig sett er målsettingen å tilby en moderne utdanning basert på psykoanalytisk teori og forskning, og gi en innføring i det mangfold av synspunkter og retninger som kjennetegner psykoanalytisk psykoterapi i dag.

Det er Instituttets målsetting at barn, ungdom og foreldre skal få hjelp ut fra egne behov, bakgrunn og aktuelle situasjon. Et tilstandsbilde er uttrykk for ulike medvirkende faktorer, kandidatene skal ha anledning til å reflektere om hver enkelt pasient, og se det individuelle perspektivet for et barn, ungdommen og familien.

Utdanningen er innrettet for at leger og psykologer i psykisk helsevern skal bli mer kompetente i å tilby tilpasset behandling til et bredt spekter av tilstander og vansker. Den psykoanalytisk informerte forståelse benyttes i mange ulike behandlingssituasjoner og ved mange ulike tilstander. Utdanningen fokuserer spesielt på behandling av barn, fordi det gir en unik mulighet til fordypning i den psykoanalytiske forståelsesmåte, og slik sett bidrar til en generell klinisk kompetanse. Økt klinisk kompetanse vil bidra til å gjenkjenne tegn på feilutvikling på et tidlig nivå og dette kan være med å forebygge utviklingen av psykiske vansker senere i livet.

Ved utforming av utdanningen er det tatt hensyn til aktuelle helsepolitiske føringer og samhandlingsreformen ved å trekke relaterte temaer inn i undervisningen. Kompetanse i aktuelle helsepolitiske temaer, som samarbeid med andre instanser, vil også dekkes i psykologenes fellesprogram og legenes grunnkurs. Denne kompetansen dekkes også til en vis grad i veiledningen og på kandidatenes arbeidsplass.

2. HVA UTDANNINGEN OMFATTER:

Instituttets utdanning er tredelt og omfatter:

- Seminarundervisning
- Pasientbehandling med veiledning
- Lærebehandling

Seminarundervisningen omfatter innføringsseminar, videregående seminar og spedbarnsobservasjonsseminar. Innføringsseminaret gir en introduksjon til psykoanalytisk psykoterapi. Videregående seminar gir en ytterligere fordypning og videre integrasjon av forståelsesmåten og metoden.

Spedbarnsobservasjonsseminaret gir økt forståelse av og innblikk i den tidlige relasjons- og personlighetsutviklingen, og den fremmer utviklingen av en terapeutisk holdning.

Se pkt. 4. for studieplaner for hvert seminar.

3. OPPTAKSKRAV

Opptakskrav til seminarene:

INNFØRINGSSEMINAR

- For deltagelse på innføringsseminar må kandidaten være lege eller psykolog med 2 års relevant klinisk praksis med barn og ungdom etter sin grunnutdanning.
- Det forutsettes at kandidaten har en arbeidssituasjon som gir mulighet til psykoterapeutisk praksis gjennom hele seminarperioden.
- Det forutsettes at kandidaten går i veiledning hos godkjent veileder.
- Det anbefales at kandidaten starter lærebehandling, men det er ikke et krav.
- Søkere må gjennomføre intervju for å avklare utdanningssituasjonen.

SPEDBARNSOBSERVASJONSEMINAR:

- For deltagelse på spedbarnsobservasjonsseminar må kandidaten ha en relevant helsefaglig grunnutdanning. Søkere til innføringsseminar/videregående seminar blir prioritert.
- Søkere må gjennomføre intervju for å avklare utdanningssituasjonen.

VIDEREGÅENDE SEMINAR:

- For deltagelse på videregående seminar må kandidaten ha fullført innføringsseminar eller tilsvarende og veiledningen knyttet til dette, samt spedbarnsobservasjonsseminar. Deltagere som ikke har fullført spedbarnsobservasjonsseminar kan delta på videregående seminar dersom en raskt kommer i gang med spedbarnsobservasjonsseminar.
- Det forutsettes at kandidaten går i veiledning hos godkjent veileder.
- Det forutsettes at kandidaten går i lærebehandling.
- Søkere må gjennomføre intervju for å avklare utdanningssituasjonen.

Det skal ved opptak til alle seminarene tas et visst hensyn til profesjons-, kjønns- og geografisk fordeling.

4. STUDIEPLANER FOR SEMINARENE

Strukturen for undervisningen på innføringsseminar og videregående seminar består av studieplan, litteraturliste og læreplan.

Studieplan: Studieplanene gir generelle anvisninger om temaer det undervises i på seminarene og angir læringsmål. Studieplanen tas opp til evaluering og oppdatering årlig av undervisningsutvalget.

Litteraturliste: Litteraturlisten skal være grunnlaget for den teoretiske delen av undervisningen. Litteraturen skal avspeile intensjonen i studieplanene og baseres på en forståelse av utviklingen av psykoanalytisk psykoterapi frem til dagens praksis med oppdaterte perspektiver. En del av litteraturen skal være obligatorisk for å sikre et felles faglig forankringspunkt for seminarene. Litteraturlisten tas opp til evaluering og oppdatering årlig av litteraturutvalget.

Læreplan: Læreplanen for hvert seminar skal utarbeides med grunnlag i studieplanen og litteraturlisten. Læreplanen spesifiserer temaene og teorien det undervises i. Læreplanene skal utarbeides av den aktuelle seminarleder. Undervisningsutvalget skal ha kopi av læreplanen og være en faglig kvalitetssikring.

Strukturen for undervisningen på spedbarnsobservasjonsseminar består av studieplan og litteraturliste. Litteratur blir anbefalt, men det undervises ikke i teori på seminaret.

STUDIEPLAN FOR INNFORINGSSEMINAR

Innføringsseminaret skal gi deltakerne innføring i psykoanalytisk psykoterapi med barn og ungdom. Seminaret skal skape interesse og en begynnende forståelse for grunnleggende sider ved terapeutisk arbeid, sentrale teoretiske begreper og kandidatens egen fungering i relasjon til andre. Seminaret danner grunnlag for deltagelse på videregående seminar.

Innføringsseminaret har en varighet på to år med til sammen 196 undervisningstimer.

Undervisningen foregår i grupper med 6-8 deltakere.

Generelle læringsmål:

Psykoterapi er et viktig behandlingsalternativ i forhold til barn og ungdom med psykiske vansker. Innføringsseminaret har som målsetning å styrke kompetansen i individuell psykoterapi med barn og ungdom med emosjonelle vansker og adferdsvansker, samt samarbeid med og rådgivning til foreldre. Dette anses å ha en betydning utover det å lære seg en behandlingsmetode og bidrar derved til utviklingen av en mer generell klinisk kompetanse.

Seminaret gir en innføring i et relasjonsperspektiv, det vil si arbeidet med de følelser, tanker og fantasier som aktiveres (bevisste og ubevisste) både hos barnet og terapeuten, og deres gjensidige påvirkning. Seminaret gir også en innføring i et utviklingspsykologisk perspektiv, det vil si at barnet og ungdommen forstås i lys av tidlig samspill og tilknytning. Muligheter og vansker i den terapeutiske relasjonen drøftes og deltagerne får en introduksjon til verbalisering av terapeutenes forståelse, f.eks. klargjøring, bekreftelse, tolkning. Deltagerne får en innføring i fasene i en terapi; innledning, mellomfase og avslutning av terapi.

Innføringsseminaret gir også en introduksjon til betydningen av psykoterapiforskning og evidensbegrepet, og det vitenskapsteoretiske grunnlag for psykoanalytiske forståelsesmåte.

Inntil 10 % av undervisningstiden kan brukes til spesifikke temaer; eksempler kan være nevroaffektiv utvikling, forskningsrelaterte temaer, med mer.

Avslutningsvis skal den enkelte kandidats personlige utvikling som terapeut tematiseres; kandidatens forhold til emosjonell læring, integrasjon av klinikk og teori, utvikling av terapeutisk holdning og etisk bevissthet. Kandidatens utvikling som fagperson står sentralt og utviklingen av en terapeutisk holdning er grunnlaget for en generell klinisk kompetanse.

Kandidatene skal ved avslutning av seminaret å legge frem en klinisk vignett og knytte teori til dette.

Tema det undervises i:

Grunnleggende sider ved terapeutisk arbeid

- psykologisk utredning med vekt på lekeobservasjon som metode
- forståelse av barns og ungdoms uttryksmåter, lek og kommunikasjon,
- barns emosjonelle og relasjonelle behov
- barns og ungdoms utviklingsfaser
- diagnostiske overveielser i et psykodynamisk perspektiv/ulike tilstander f.eks traumer eller kontaktvansker
- nevropsykologiske perspektiver
- indikasjoner/kontraindikasjoner - behandlingsvalg
- rammer og setting
- foreldrearbeid
- forståelse av barnet og ungdommen som del av familien, kulturen og samfunnet
- terapeutisk holdning
- endringskapende faktorer/intervensjoner
- forståelse av den terapeutiske relasjon og prosess: terapeutisk allianse, bevisst og ubevisst kommunikasjon
- terapeutiske faser: oppstart, mellomfase, avslutningsfase
- behandlingsmål
- ulike terapeutiske intervensjonsmåter f.eks familiesamtaler eller kortidsterapi

Sentrale teoretiske begreper med vekt på utviklingspsykologi og den terapeutiske relasjon

- ulike psykoanalytiske teorier om utvikling med vekt på tidlig tilknytning, adskilles-og sorgreaksjoner, objektrelasjonsforståelse, selvpsykologi, intersubjektive perspektiver og mentalisering. Dette drøftes primært utfra teoriene til A.Freud, Klein, Bowlby, Winnicott, Bion, Stern og Benjamin, Fonagy, og moderne teoretiske bidrag som bygger videre på disse perspektivene.
- ulike perspektiver på utviklingspsykologi med vekt på spedbarnsforskning, spedbarnsobservasjon og intersubjektivitet. Dette drøftes utfra forskningen til for eksempel Trevarthen, Bick og Tavistock-metoden, Stern og Bråten.
- nevropsykologisk kunnskap om utviklingsprosesser inngår, f.eks Susan Hart, Shore.
- psykoanalytiske teorier om familien, kultur og samfunn f.eks Jones
- ulike psykoanalytiske teorier om terapiprosessen med vekt på både relasjonelle sider og intrapsykiske sider: den terapeutiske alliansen, overføring-motoverføring, bevisste og ubevisste prosesser, containing, proektiv identifikasjon, avverger/agering, intervensjonsmuligheter/tolkning, mestringsstrategier, kreativitet, utvikling av tenkning/mentalisering, gjennomarbeiding og avslutning . Dette drøftes primært utfra teoriene til A.Freud, Klein, Bowlby, Winnicott, Bion, Bick, Stern, Fonagy og moderne teoretiske bidrag som bygger videre på disse grunnleggende perspektivene.

Tverrfaglig samarbeid

- samarbeid på tvers innad og mellom instansene; eks barnehage og skole, helsestasjon, fastleger og barnevern, bidra til samordning av tiltak

Seminarleder kan innkalle andre fagpersoner for gjennomgang av spesielle temaer.

Arbeidsmetode:

Undervisningen på seminaret vil bestå av kliniske og teoretiske fremleggelsler. Undervisningen er prosessorientert, der en søker å integrere den kliniske og teoretiske tilegnelsen. De kliniske fremleggelsene vil være basert på deltakernes egne kasus i form av detaljerte timereferater eller video. Dette innebærer at den enkelte kandidat kan lære med utgangspunkt i egne opplevelser i den terapeutiske relasjon og at læringen knyttes til disse erfaringene. Det er et mål at seminaret fremmer en åpen og reflektert holdning til kunnskap.

Godkjenningskrav:

For å få godkjent innføringsseminaret må kandidaten være tilstede minimum 80 % av seminartiden. Kandidaten må gjennomføre en barne- eller ungdomsterapi på minst 80 timer med 2 t pr uke, eller gjennomføre to barne- eller ungdomsterapier av minst 40 timers varighet med 1 t pr uke.

Kandidaten skal i løpet av seminartiden legge frem eget arbeid minimum tre ganger i løpet av seminartiden.

Det må dokumenteres minimum 80 timer veiledning med godkjent veileder. se punkt 6

STUDIEPLAN FOR VIDEREGÅENDE SEMINAR

Videregående seminar skal gi deltakerne en fordypning i psykoanalytisk psykoterapi med barn og ungdom. Seminaret viderefører temaene fra innføringsseminaret og gir en ytterligere fordypning i psykoanalytisk teori og metode. Videregående seminar er grunnlaget for senere praksis som lærer og veileder i psykoanalytisk psykoterapi med barn og ungdom.

Videregående seminar har en varighet på to år med til sammen 196 undervisningstimer.

Undervisningen foregår i grupper med 6-8 deltakere.

Generelle læringsmål:

Videregående seminar skal gi kandidatene en fordypning slik at kandidatene skal bli i stand til å arbeide selvstendig med psykoterapi. På dette nivået skal undervisningen i større grad omhandle metodiske prinsipper, og samtidig støtte kandidatens utvikling av selvstendig tenkning og en personlig stil som terapeut.

Videregående seminar skal gi kandidatene mulighet for å utvikle oppmerksomhet og sensitivitet i forhold til de umiddelbare skiftninger i den terapeutiske relasjonen mellom terapeuten og barnet/ungdommen. Videre hvordan den terapeutiske relasjon blir en mulighet for ny erfaring og ny læring.

Kandidatene skal få øket kunnskap om barneterapiens historiske utvikling. Ulike psykoanalytiske tradisjonene som eksisterer i dag skal drøftes og kandidatene skal få en reflektert holdning til ulike perspektiver.

Kandidatene skal ha tid til en gjennomgang av relevansen av nevropsykologisk forskning for psykoanalytisk forståelse.

Kandidatene skal ha tid til en grundig drøfting av psykoterapiforskning og evidensbegrepet.

Kandidatene skal få en gjennomgang av arbeid innen psykisk helsevern i tråd med aktuelle helsepolitiske føringer. Kandidaten skal få øket kunnskap om barn, ungdom og familier, og samfunnsrelaterte vansker eks: rus, minoritetsproblematikk.

Kandidatene skal få kjennskap til psykoanalytiske forståelsesmåter av et bredt spekter av tilstander en møter i psykisk helsevern.

Inntil 10 % av undervisningstiden kan brukes til spesifikke temaer; for eksempel ytterligere fordypning i sentrale temaer på seminaret eller andre relevante temaer som for eksempel arbeid med sped-og små, farens rolle, familieperspektivet med mer.

Avslutningsvis skal den enkelte kandidats personlige utvikling som terapeut tematiseres; integrasjon av klinikk og teori, emosjonell læring, utvikling av terapeutisk holdning og etisk

bevissthet. Kandidatens utvikling som fagperson står sentralt og en personlig integrert terapeutisk holdning er målsetningen.

Kandidatene skal for godkjenning som lærer og veileder utforme et skriftlig arbeid knyttet til et klinisk kasus. Kravene skal utformes innen høsten -13.

Tema det undervises i:

Terapeutisk arbeid

- behandlingsvalg; inngående terapi, korttidsterapi, foreldrearbeid, familiesamtaler,
- terapeutisk holdning: terapeutens involvering - forståelse av eget bidrag
- mer inngående forståelse av den terapeutiske relasjon og samspillet som fokus for endring; her-og-nå perspektivet
- psykologisk endring; kognitiv og emosjonell utvikling, mentalisering, relasjonelle ferdigheter, læring og kreativitet
- intervensjonsmåter: speiling, bekreftelse, containing, utforskning, tolkning
- forståelse av lekens betydning
- faser i terapi; med vekt på mellomfase og avslutning: adskillelse og sorg
- spesielle tilstander; eks. komplekse traumer, adferdsvansker, kontaktvansker, spiseforstyrrelse, suicidalitet, depresjon, psykose, ADHD, tilknytningsforstyrrelser/relasjonelle traumer.

Fordypning i teoretiske begreper

- psykoanalytiske teorier om terapiprosessen skal gjennomgås med en fordypning i sentrale begreper der integrasjonen mellom klinikk og teori skal stå mer sentralt
- det skal fortsatt være vekt på både de relasjonelle sider og det intrapsykiske der overføring-motoverføring og bevisste og ubevisste prosesser er sentrale begreper. Videre teori og temaer som containing, projektiv identifikasjon, avverger/agering, intervensjonsmuligheter/tolkning, mestringsstrategier, kreativitet, utvikling av tenkning/mentalisering. Dette drøftes primært utifra teoriene til A.Freud, Klein, Bowlby, Winnicott, Bion, Bick, Stern, Fonagy og moderne teoretiske bidrag som bygger videre på disse grunnleggende perspektivene.

Tverrfaglig samarbeid

- samarbeid på tvers innad og mellom instansene; eks barnehage og skole, helsestasjon, fastleger og barnevern, bidra til samordning av tiltak
- veiledning av leger og psykologer i psykoterapiutdanning

Seminarleder kan innkalle andre fagpersoner for gjennomgang av spesielle temaer.

Arbeidsmetode:

Undervisningen på seminaret er lagt opp på samme måte som på innføringsseminaret og vil bestå av kliniske og teoretiske fremleggelsler. Undervisningen er prosessorientert, og det skal legges vekt på å integrere den kliniske og teoretiske tilegnelsen. De kliniske fremleggelsene vil være basert på deltakernes egne kasus i form av detaljerte timereferater eller video. Dette innebærer at det legges til rette for at den enkelte kandidat lærer med utgangspunkt i egne erfaringer i den terapeutiske relasjon og at læringen knyttes til disse erfaringene. Seminaret skal fremme en åpen og reflektert holdning til kunnskap.

Godkjenningskrav:

For å få godkjent videregående seminar må kandidaten være tilstede minimum 80 % av seminartiden. De må gjennomføre en barne- eller ungdomsterapi på minst 80 timer med 2 t pr uke.

Dokumentert veiledning (minimum 80 timer) se pkt 6.

STUDIEPLAN FOR SPEDBARNSOBSERVASJONSSEMINAR

Spedbarnsobservasjon har som målsetting å øke forståelse for eget og pasientens bidrag i en terapeutisk relasjon og fremme utviklingen av terapeutisk holdning.

Arbeidsmetode

Spedbarnsobservasjon innebærer at deltagerene på seminaret følger et spedbarn fra fødsel og i minimum ett år der man en time, en gang i uken observerer spedbarnet hjemme i sine naturlige omgivelser.

Kandidaten deltar i en seminargruppe som møtes ukentlig eller annen hver uke. Deltagernes observasjoner legges fram på seminaret. Framleggelsene skal anonymiseres og makuleres umiddelbart etter seminaret er slutt. Deltageren tilbyr ikke profesjonell hjelp til familien, men er tilstede som ”beskjeden gjest”. Ved avslutning av seminaret oppfordres deltagerne til å skrive en rapport som legges fram for seminargruppen. Seminargruppen er på mellom tre og fem personer.

Læringsmål/temaer

- Fremme utviklingen av kandidatens terapeutiske holdning. Kandidaten skal bli bevisst egne følelser og reaksjoner og utvikle evnen til å romme disse i møtet med spedbarnet og dets omsorgspersoner.
- Oppøve evnen til å skille mellom det som observeres og de tolkninger som knyttes til observasjonen.
- Øke deltagerens evne til å romme følelser over tid, uten å måtte handle.
- Komme i kontakt med og få større forståelse for ordløse tilstander.
- Utvikle rom for refleksjon og sensitivitet for emosjonelle erfaringer.
- Øke kandidatens kunnskap om spedbarnets motoriske, kognitive og emosjonelle utvikling.
- Øke kandidatens forståelse for spedbarnets tilknytningsprosesser og relasjonelle utvikling, samt betydningen av barnets plass i familien.

Spedbarnsobservasjonsseminarets målsetning er todelt. På den ene siden skal seminaret øke forståelsen for spedbarnets emosjonelle, kognitive og motoriske utvikling i relasjon til dets omsorgspersoner. På den annen side skal seminaret øke kandidatens kontakt med de følelser og tanker som vekkes i en selv i møtet med spedbarnet.

Spedbarnets uttrykk mobiliserer til handling. I stedet for å handle er det viktig å forstå. Dette innebærer utvikling av et rom for refleksjon og utviklingen av en sensitivitet for emosjonelle erfaringer slik at man kan romme følelser over tid uten å agere dem ut.

Som observatør skal man være tilstede som en ”beskjeden gjest” og etterstrebe en ikke-vurderende holdning. Denne måten å forholde seg på, er en viktig del av en terapeutisk holdning.

Spedbarnets uttrykk er språkløst, og ved å følge mor/far og barn i deres utfordringer og løsninger, vil man øke evnen til bedre å forstå nonverbal kommunikasjon. Man kan observere hvordan emosjonene på sitt mest rudimentære nivå er kroppslig forankret, og hvordan disse følelsene utvikles og blir tillagt mening gjennom morens/farens emosjonelle gjensvar.

Personlighetsutviklingen skjer i nær relasjon til omsorgsgiverne. Deltageren får erfare spedbarnets sårbarhet, følge hvordan tidlige tilknytningsmønstre dannes og hvordan løsnings og mestrings-strategier utvikles.

Spedbarnsobservasjon har overføringsverdi til psykotераapeutisk arbeid. Nonverbale uttrykk kommer også til syne i behandlingsrommet og kan lettere gjenkjennes i møtet med både barnet, ungdommen og den voksne pasienten.

Erfaring deltagerne får gjennom en spedbarnsobservasjon, gir anledning til en inngående og mer personlig forankret forståelse av psykoanalytiske begreper. Den psykoanalytiske forståelsesmåten med støtte fra spedbarnsforskning, kan belyse komplekse prosesser som utspiller seg i nære relasjoner.

På seminaret drøftes også etiske aspekter ved observasjonen, og deltageren blir bevisstgjort sin rolle i familien.

Varighet

Seminaret innebærer observasjon av et spedbarn fra fødselen gjennom det første leveåret, minimum 40 observasjonstimer. Seminaret varighet er regnet til omlag 1 ½ år. Det avsluttes når samtlige deltagere har gjennomført sin observasjon.

Godkjenningskrav

For å få godkjent seminaret, må deltageren ha gjennomført minst 40 timers observasjon og vært tilstede minimum 80 % av seminartiden.

5. EVALUERING AV SEMINARENE

Alle seminarene skal evalueres muntlig og skriftlig. Evalueringen skal omfatte pensum/litteraturen som gjennomgås, læringsmål, gruppens arbeidsklima, kandidatens eget bidrag og seminarleders funksjon.

Seminarledere skal gjennomføre halvårlig muntlig evaluering i seminargruppene, og foreta endringer der det er hensiktsmessig innenfor de rammene utdanningen setter.

Den skriftlige evalueringen skal gjennomføres ved seminarets slutt i alle seminargrupper. Kandidatene skal fylle ut et evalueringsskjema og seminarleder skal skrive en kortfattet rapport. Evalueringene skal gjennomgås av undervisningsutvalget. Undervisningsutvalget har ansvar for å gi tilbakemelding til styret og seminarleder om evalueringen av seminaret.

6. VEILEDNING

Kandidater skal gjennom hele utdanningstiden ha en kvalifisert veileder. Det er veileder som har det faglige ansvar for pasientbehandlingen. Til sammen gjennom hele utdanningstiden skal kandidaten ha minst 160 timer veiledning.

Veiledere skal være godt kvalifisert i individuell psykoanalytisk psykoterapi med barn og ungdom. Veiledere til kandidater på innføringsseminar skal for psykologer være spesialister i klinisk psykologi med fordypning barn og ungdom, og for leger være veileder i barne- og ungdomspsykiatri. Veiledere til kandidater på videregående seminar skal ha gjennomført Instituttets utdanning, eller ha tilsvarende kompetanse. I slike tilfelle må aktuell veileder søke om dispensasjon og dokumentere praksis som er relevant for veiledningen.

Veiledningen skal dekke indikasjon for psykoterapi, samarbeid med foreldre og andre instanser, faser i psykoterapi. Veiledningen skal fokusere de relasjonelle sidene ved en psykoterapeutisk prosess.

Veileder skal dokumentere kjønn og alder, omfang og frekvens av kandidatens pasientbehandling.

Veileder er pliktig å underrette kandidaten og undervisningsutvalget dersom kandidaten ikke er egnet for oppstart på videregående seminar.

Dersom kandidaten skifter veileder godkjennes veiledningsforløp på minst 20 timer.

Det er mulig å søke dispensasjon fra kravene ved særskilte situasjoner, f.eks. geografisk spredning. Søknaden skal stiles til undervisningsutvalget.

7. PASIENTBEHANDLING

Kandidatene skal gjennom utdanningstiden utføre pasientbehandling under veiledning.

Kravene til omfang av pasientbehandling for å oppnå medlemskap som veileder/lærer er definert i lovene (rev. 2013) Kravene til omfang av pasientbehandling for å få godkjent innføringsseminar og videregående seminar er beskrevet i studieplanene.

Behandlingene skal være ”open-ended”, det vil si gjennomføres ut fra sin egen prosess uten på forhånd tidsbegrenset varighet.

8. EGENBEHANDLING

Egenbehandlingen skal gi kandidatene innsikt i egne mellommenneskelige opplevelser og reaksjonsmåter, og på denne måten kaste lys over mer ubevisste sider av eget intrapsykisk og interpersonlig liv.

Behandlingen skal være individuell, i form av psykoanalyse eller psykoanalytisk psykoterapi med en frekvens på minst to timer pr uke. Dersom kandidaten har startet egenbehandling før seminarets begynnelse, bør den helst ikke avsluttes før seminarundervisningen er godt i gang. Det anbefales at behandlingen varer ca 300 timer.

Dersom kandidaten skifter terapeut godkjennes terapiforløp på minst 40 timer.

Ved avslutning av behandlingen utsteder behandler attestasjon for behandlingens tidsramme, omfang og timefrekvens. Behandler deltar ikke i evaluering av kandidaten.

Kompetansekrav for egenbehandlere er at de har gjennomført en psykoterapiutdanning i individuell psykoterapi, for eksempel Institutt for Psykoterapi , Psykoanalytisk Institutt eller tilsvarende.